

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa S.P. i K.P.

przeciwko K.K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa (...), I ACz (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) oddala wniosek pozwanego o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego złożony w piśmie z dnia 29 czerwca 2017r.;

3) przyznaje adwokat A. L. M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodom w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powodowie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazali na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest: „art. 900 w zw. z art. 61 k.c. w kontekście tego, czy w sytuacji gdy oświadczenie o odwołaniu umowy darowizny zawarte jest w pozwie o zobowiązanie obdarowanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości z powrotem na darczyńcę, Sąd oceniając istnienie przesłanek rażącej niewdzięczności musi brać pod uwagę także te zdarzenia, które wystąpiły od daty wniesienia pozwu do sądu do daty zapoznania się z treścią pozwu przez pozwanego” oraz „użytego w treści art. 898 § 1 k.c. pojęcia rażącej niewdzięczności, w tym kontekście czy zaniechanie kontaktu ze schorowaną sparaliżowaną matką, brak zainteresowania o jej stan zdrowia, pozbawienie możliwości korzystania z mieszkania będącego przedmiotem darowizny w sytuacji gdy matka pozwanego mieszka w altance działkowej bez łazienki, ubikacji i kuchni, a także brak zainteresowania czy mąż pozwanego będący 62-letnim mężczyzną z chorobą nowotworową i chorobą kręgosłupa radzi sobie z opieką nad sparaliżowaną żoną jak też czy wcześniejsze poszczególnie rozłożone w czasie czyny obdarowanego, polegające na braku zainteresowania darczyńcami, wypełniają znamiona rażącej niewdzięczności”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga oznaczenia przepisu mającego być źródłem wątpliwości interpretacyjnych, wskazania na ich rodzaj i źródło, ale przede wszystkim wykazania, że istnieją, co wiąże się z koniecznością przytoczenia odmiennych wypowiedzi orzecznictwa lub doktryny dotyczących przepisu

mającego podlegać wykładni. Chodzi w tym przypadku o rozbieżne wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a jeśli przepis nie był wykładany przez Sąd Najwyższy, to rozbieżne wypowiedzi sądów powszechnych, lecz nie sądów pierwszej i drugiej instancji w tej samej sprawie, gdyż sąd drugiej instancji powołany jest do tego, by korygować uchybienia sądu pierwszej instancji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1). Zgodnie z ustalonymi zasadami wykładni art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź to wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź też wykazać, że dany przepis, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Rozbieżność w orzecznictwie sądów należy natomiast wykazać przez przytoczenie konkretnych rozbieżnych orzeczeń sądowych wydawanych w zbliżonych lub identycznych stanach faktycznych.

Wniosek powodów o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie nie spełnia określonych wyżej standardów. Powodowie nie podjęli w nim nawet próby wykazania, że art. 900 k.c. w związku z art. 61 k.c. oraz art. 898 § 1 k.c. wymagają wykładni przez Sąd Najwyższy, jako przepisy rodzące wątpliwości interpretacyjne. Stanowisko powodów sprowadza się do zakwestionowania tej oceny prawnej, którą Sądy obu instancji uznały za właściwą w odniesieniu do ustalonych okoliczności faktycznych. Własne stanowisko powodowie objaśnili z odwołaniem się do wybranych i eksponowanych okoliczności, a pominęli te, które przemawiają na korzyść pozwanego. Formułując wątpliwości skarżący nie wzięli pod uwagę, że oświadczenie o odwołaniu darowizny, o ile miało wywołać właściwe mu skutki obligacyjne, to musiało mieć podstawy w momencie jego złożenia, nie zaś w dowolnym innym. Postępowanie sądowe w sprawie o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli jest bowiem wszczynane z tego powodu, że obdarowany nie wykonuje mającego powstać w związku ze skutecznie

złożonym oświadczeniem o odwołaniu darowizny obowiązku przeniesienia własności rzeczy na powrót na darczyńcę.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

Z uwagi na to, że pozwany nie złożył odpowiedzi na skargę kasacyjną, a o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego wniosł dopiero w piśmie procesowym z 29 czerwca 2017 r., wniosek ten podlegał oddaleniu. Zgodnie z ustaloną linią orzeczniczą Sądu Najwyższego wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego przez przeciwnika skarżącego powinien być zgłoszony w odpowiedzi na skargę kasacyjną.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powodów z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono stosownie do § 2 ust. 1, § 4 ust. 1, § 8 pkt 6, § 16 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. o ponoszeniu przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714 ze zm.).